

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. עשה בה מאמר... הוא הדין דאע"ג דלא עבד בה מאמר שניה מחליץ חלצה יבומי לא מייבמה.....1
- ב. שומרת יבם שקדש אחיו את אחותה... אומרים לו המתן עד שיעשה אחיך מעשה.1
- ג. שני אחים ומת אחד מהן ויבם השני את אשת אחיו ואח"כ נולד להן את ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו והשניה משום צרתה.....3

דף יח.

א. עשה בה מאמר... הוא הדין דאע"ג דלא עבד בה מאמר שניה מחליץ חלצה יבומי לא מייבמה

כבר התבאר לעיל דף יז. ששני אחים – ראובן ושמעון, ראובן נשוי לשרה, ושמעון ללאה, ומת ראובן אחר כך נולד להם אח – לוי, אשתו של ראובן – שרה אסורה על לוי הנולד, משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, והרי היא כשאר עריות הפטורות מן היבום ומן החליצה ופטורות צרותיהן.

ואם מת שמעון, אחר שנולד לוי, וקודם שייבם את שרה אשת ראובן אחיו, ואפילו אפילו קודם שעשה בה מאמר, אשת שמעון – לאה חולצת ולא מתייבמת, משום דכיון דקיימא לן יש זיקה, אפילו לא עשה מאמר הויא לה אשתו לאה צרת אשת אחיו שרה שלא היה בעולמו בזיקה, ואסורה על לוי לייבם, אבל מ"מ צריך לחלוץ שאין בכח זיקת אשת ראובן בשמעון לאפקועי חליצה וייבום מאשת שמעון לגמרי.

דף יח:

ב. שומרת יבם שקדש אחיו את אחותה... אומרים לו המתן עד שיעשה אחיך מעשה

כבר התבאר לעיל דף יז: שאשה הזקוקה ליבם, שייבם או שיחלוץ אותה, והיא הנקראת שומרת יבם, קודם היבום או החליצה יש בה להיבם קנין

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

אישות כלומר יש לו בה זיקה, וכמו שקרובות אשתו אסורות עליו, כך קרובות זקוקתו אסורות עליו אפילו לאחר מיתתה¹.

ולפיכך לאה² שהיתה שומרת יבם שקידש אחד מן האחים – לדוגמא שמעון את רחל אחותה, אחר שנפלה לאה היבמה לפנייהם, אומרים לו לשמעון שהוא זה שקידש המתן מלכנוס את רחל, לפי שאחות זקוקתך היא, עד שיעשה אחיך אחר מעשה, שייבם את היבמה או שיחלוץ לה, ותיעקר זיקתך ממך, שאין הקידושין של אחותה מפקיעים הזיקה³.

יש סוברים⁴ שזה דוקא כשקידש ולא כנסה עדיין, שאז אסור לכנסה שבשעת נישואין יהא נראה כנושא אחות זקוקתו, אבל אם כבר נשא, שהיא אישתו גמורה, פקעה זיקתה לגמרי, ואינו צריך להמתין מלבעול, ויש חולקים⁵ וסוברים שאף אם עבר וכנסה מוציאם מידו.

יש שהכריעו⁶ כדעה השניה במקום שיש עוד אח שיוכל לעשות מעשה באחותה בחליצה או ביבום, אבל כשאין אח אחר אלא הוא, שאם נחמיר שהזיקה עדיין אוסרת עליו את אחותה שכנס, יצטרך להוציא את אשתו בגט ואחות אשתו בחליצה, אין להחמיר, אלא אם קידש ונשא תצא אחות אשתו בלא כלום, והוא מותר באשתו.

בזמן הזה שיש חרם דרבינו גרשום שלא לשאת שתי נשים, אם נפלה לאחד שומרת יבם, כיון שהרי הוא כנשוי לה משום הזיקה, אסור לישא אחרת עד שיחלוץ ליבמתו. ודוקא שלא היתה משודכת לו כבר, אבל אם היתה משודכת לו כבר, מותר לכנסה⁷.

¹ שו"ע ונו"כ ולבוש שם קנט ה

² שו"ע שם

³ אף על פי שהקידושין הרי תופסים מן התורה ונמצא שהיבמה היא אחות אשתו שפטורה מן החליצה ומן היבום וממילא אין אחותה אחות זקוקתו, לפי שהזיקה הרי נפקעת רק עכשיו כשקידש את אחותה, ועד עכשיו היתה זקוקה לו, ואחותה היתה אסורה עליו, ואם כן עתה הרי היא כמו אשתו שגירשה, שאחות גרושתו אסורה עליו אף שעתה איננה אשתו. לבוש מרדכי סי' יז. אמרי משה סי' ז

⁴ תוס' ית: ד"ה שומרת יבם בשם ר"י, רשב"א שם בשם התוס' מא. בדבריו הארוכים, ריטב"א ית: בשם ר"י, מאירי שם בשם תוס', או"ז סי' תרמ, רא"ש פ"ד סי' כג, טור קנט בשם ר"י ושו"ע שם ה בשם י"א, ועי"ש בבאור הגר"א ס"ק כב.

⁵ הנ"י כתב רפ"ב בשם האחרוני' דלא מהני מעשה דידי' עד שיעשה אחיו מעשה. ב"ש שם יב

⁶ בית מאיר שם. אולם עי' ח"י הרש"ש בסוגייתנו שכו' לצדד להיפך שבאה אחד אף התוס' יודו שאין הנשואין מפקיעים הזיקה, שהזיקה של אח אחד המורה יותר, וכן צידד בשו"ת נו"ב מהדו"ת אה"עו סי' קג סוד"ה ונתתי לב.

⁷ דהא ג"כ איכא חרם הקהלות במשודכת לישא אותה ואוסרת היבמה עליו. ביאור הגר"א שם כד ועיי' ערוה"ש שם כח

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

**ג. שני אחים ומת אחד מהן ויבם השני את אשת אחיו ואח"כ
נולד להן אח ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו
שלא היה בעולמו והשניה משום צרתה**

כבר התבאר לעיל דף יז. שבאשת אחיו שלא היה בעולמו אין הבדל בין נולד קודם שייבם אחיו השני, או לאחריו כיצד – שני אחים – ראובן ושמעון, ראובן נשוי לשרה, ושמעון ללאה, ומת ראובן אחר כך נולד להם אח – לוי, אשתו של ראובן – שרה אסורה על לוי הנולד, משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, עמד שמעון וייבמה, ומת, הרי שרה שנפלה שוב, יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, והשנייה לאה משום צרתה, שכיון שפטרה הנתוב מיבום מחמת האח הראשון, נאסרה על האח השלישי איסור עולם כאשת אח שיש לו בנים, והרי היא כשאר עריות הפטורות מן היבום ומן החליצה ופטורות צרותיהן.

וכן אם ייבם שמעון את שרה אשת ראובן, ואחר כך נולד לוי האח השלישי, הראשונה שרה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, והשנייה לאה שהייתה אשתו של שמעון משום צרתה.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>